

Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja

2022/2050(INI)

8.11.2022

ATZINUMS

Sniegusi Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja

Ārlietu komitejai

par 2022. gada ziņojumu par kopējās drošības un aizsardzības politikas
īstenošanu
(2022/2050(INI))

Atzinuma sagatavotāja: *Susana Solís Pérez*

PA_NonLeg

IEROSINĀJUMI

Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Ārlietu komiteju rezolūcijas priekšlikumā, ko tā pieņems, iekļaut šādus ierosinājumus:

- A. tā kā konflikti nesamērīgi skar sievietes un meitenes, īpaši saistībā seksuālu vardarbību, izvarošanu kā kara ieroci, pārvietošanu, cilvēku tirdzniecību,¹ un tā kā tiem ir ilgtermiņa sociālā un ekonomiskā ietekme; tā kā šo konflikta ietekmi uz sievietēm cita starpā parāda Krievijas nepamatotais iebrukums Ukrainā un situācija Afganistānā pēc tam, kad to pārņēma talibi; tā kā seksuālā vardarbība arvien vairāk kļūst par daļu no plašākas konflikta stratēģijas un kara taktikas; tā kā ES būtu jāatbalsta centieni izbeigt to noziedznieku nesodāmību, kuri vainojami dzimumbalstītu seksuālas vardarbības noziegumu izdarīšanā; tā kā pašreizējie konflikti palielina dzimumu nevienlīdzību, nabadzību, klimata izraisītas problēmas un citus nevienlīdzības veidus;
- B. tā kā konflikti, no tiem izrietošās humanitārās ārkārtas situācijas un cilvēku piespiedu pārvietošanās pastiprina ar dzimumu saistītu vardarbību un problēmas, kas saistītas ar seksuālo un reproduktīvo veselību un tiesībām (*SRHR*), kā rezultātā trūkst reproduktīvās veselības informācijas un pakalpojumu, tostarp dzemdniecības, pirmsdzemdību un pēcdzemdību aprūpes, mūsdienīgu kontracepcijas līdzekļu, tostarp ārkārtas kontracepcijas līdzekļu, un drošu abortiem un aprūpes pēc aborta; tā kā dzimumsensitīvai pieejai būtu jāuzlabo ekonomiskā, sociālā un veselības drošība;
- C. tā kā dzimumu līdztiesība ir ceļš uz ilgtspējīgu mieru, konfliktu novēršanu un sabiedrības atjaunošanu pēc konfliktiem; tā kā ir ļoti svarīgi aizstāt dominējošo viktimizācijas vēstījumu ar sieviešu kā pārmaiņu veicinātāju iesaistīšanu miera un drošības procesā; tā kā dzimumu līdztiesība ir saistīta ar globālās drošības, demokrātijas un ilgtspējīga miera palielināšanos; tā kā sieviešu līdzdalībai miera uzturēšanā un militārajās operācijās ir būtiska nozīme, kas nosaka to panākumus, jo uzlabojas informētības, vietējo iedzīvotāju izpratne par misiju, izlūkdatu vākšana un situācijas apzināšanās un vairāk tiek ziņots par seksuālu vardarbību²; tā kā šī būtiskā un svarīgā loma ir ievērojami jāveicina un jāstiprina, lai izveidotu spēcīgas un noturīgas militārās spējas;
- D. tā kā Dzimumu līdztiesības rīcības plāna III īstenošanas daļa paredz sieviešu lielāku līdzdalību kopējās drošības un aizsardzības politikas (KDAP) misijās un operācijās; tā kā tomēr sievietes ir 24 % no civilo KDAP misiju dalībniekiem, bet tikai 5 % — militārajās misijās un 6 % — militārās operācijās³;

¹ ANO Drošības padomes 2000. gada 31. oktobra Rezolūcija Nr.1325 (2000), pieejama: https://peacemaker.un.org/sites/peacemaker.un.org/files/SC_ResolutionWomenPeaceSecurity_SRES1325%282000%29%28english_0.pdf

² Nagel, R.U., Fin, K. and Maenza, J., *Gendered Impacts on Operational Effectiveness of UN Peace Operations*, The Georgetown Institute for Women, Peace and Security, 2021. maijs, pieejams vietnē: <https://giwps.georgetown.edu/wp-content/uploads/2021/05/Gendered-Impacts-on-Operational-Effectiveness-of-UN-Peace-Operations.pdf>

³ Eiropas Ārējās darbības dienesta 2022. gada 30. marta darba dokuments "Report on the Follow-up Baseline Study on Integrating Human Rights and Gender Equality into the European Union's Common Security and Defence Policy", pieejams šeit: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9198-2022-INIT/en/pdf>

- E. tā kā dzimumperspektīvas iekļaušana ES drošības un aizsardzības politikā nozīmē arī tādu globālu parādību kā klimata pārmaiņas, migrācija, tirdzniecība un Covid-19 pandēmija īpašās dzimumu dimensijas un ietekmes atzīšanu un apkarošānu; tā kā tos savukārt ietekmē daudzējāda un intersekcionāla diskriminācija; tā kā galvenā uzmanība būtu jāpievērš to sieviešu un sabiedrības grupu pieredzei un vajadzībām, kas saskaras ar daudzējādiem un intersekcionāliem diskriminācijas veidiem, un ir jāatzīst sieviešu kā dalībnieču un lēmumu pieņēmēju būtiskais ieguldījums visos līmeņos un, plašākā nozīmē, miera procesos;
- F. tā kā dzimumu līdztiesība ir priekšnoteikums demokrātijai, brīvībai, cilvēktiesībām, ilgtspējīgai attīstībai un sekmīgai klimata pārmaiņu ietekmes pārvaldībai un līdz ar to arī mieram un drošībai; tā kā daudzviet pasaulē sieviešu un meiteņu cilvēktiesības netiek garantētas; tā kā, sarūkot pilsoniskās sabiedrības telpai, sieviešu un meiteņu tiesību organizācijas saskaras ar aizvien lielākām problēmām un tās būtu jāiesaista miera un drošības koordinēšanā un lēmumu pieņemšanā,
1. uzsver, ka nepamatotais Krievijas iebrukums Ukrainā un Afganistānas nokļūšana talību kontrolē ir tikai daļa no konfliktiem, kas uzsver, ka dzimumu līdztiesībai un sieviešu tiesībām ir jābūt vienam no drošības un aizsardzības pasākumu pamatelementiem, tas attiecas arī uz seksuālas vardarbības un izvarošanas kā kara ieroča novēršanu, SRHR aizsardzību un cilvēku tirdzniecības izskaušanu; stingri nosoda kara noziegumus pret civiliedzīvotājiem, tostarp seksuālu vardarbību kā kara ieroci;
 2. atgādina, ka dzimumu līdztiesība ir viena no ES pamatvērtībām un galvenajiem mērķiem; aicina straujāk īstenot ANO Drošības padomes Rezolūciju Nr 1325 par sievietēm, mieru un drošību (WPS) un ANO Drošības padomes Rezolūciju Nr 2250 par jaunatni, mieru un drošību (YPS), kas atbilst saistībām, ko uzliek stratēģiskais kompass; aicina arī visās KDAP misijās pilnībā un pienācīgi īstenot ES LGBTIQ+ pamatnostādnes; uzsver, ka ES stratēģiskās pieejas WPS un ES rīcības plāna par WPS īstenošana joprojām ir izaicinājums; pauž nožēlu par to, ka trūkst pietiekama un tieši šim mērķim atvēlēta budžeta, lai rīcības plānu varētu īstenot, un ka daudzi ES iestāžu darbinieki savā darbā nav integrējuši WPS;
 3. aicina Komisijas priekšsēdētājas vietnieku / Savienības Augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos, Eiropas Ārējās darbības dienestu (EĀDD) un dalībvalstis virzīties uz feministisku ārpolitiku un drošības politiku, lai nodrošinātu efektīvu dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanu un starpnozaru perspektīvas iekļaušanu visās KDAP misijās un tādējādi palielinātu ES kā līderes uzticamību dzimumu līdztiesības jomā visā pasaulē; uzsver nepieciešamību aizsargāt meiteņu un sieviešu tiesības, nodrošinot viņu pilnīgu un jēgpilnu līdzdalību dažādos konflikta cikla posmos; atgādina, ka ir svarīgi izmantot dzimumaspekta analīzi un integrēt dzimumu perspektīvu visos KDAP misijas posmos, jau agrīnā posmā un visā procesā apspriežoties ar dzimumu līdztiesības ekspertiem un padomdevējiem dzimumu līdztiesības jautājumos;
 4. uzsver, ka dzimumu līdztiesību nav iespējams panākt bez dzimumu līdztiesību veicinošiem līderiem; tāpēc aicina nodrošināt obligātu apmācību par dzimumu līdztiesību visiem EĀDD vidējā un augstākā līmeņa vadītājiem un KDAP misiju un operāciju vadītājiem/pavēlniekiem un to darba aprakstos un novērtējumos iekļaut īpašas atsaucis uz dzimumu līdztiesību;

5. jo īpaši aicina nākamajā civilās KDAP paktā pastiprināt apņemšanos Nr. 16, nospraužot skaidrus, vērienīgus un izmērāmus mērķus, lai nodrošinātu īpašus dzimumu līdztiesības konsultantus, palielinātu sieviešu pārstāvību starptautisko ekspertu vidū visos misijas līmeņos un garantētu daudzveidību un dzimumu līdzsvaru saskaņā ar stratēģiju un rīcības plānu sieviešu līdzdalības veicināšanai civilās KDAP misijās 2021.–2024. gadam⁴, sevišķi vadošos amatos, jo ir tikai trīs civilo misiju vadītājas, bet starp militāro misiju komandieriem sieviešu nav vispār; aicina, plānojot militārās misijas un operācijas, izstrādāt salīdzināmus mērķus;
6. aicina dalībvalstis izvirzīt kandidātus KDAP misijām, nodrošinot dzimumu līdzsvarotu pārstāvību visos līmeņos un lomās, tostarp vadības un militārajās lomās; norāda, ka dzimumu līdztiesība dalībvalstu aizsardzības spēkos ir priekšnoteikums dzimumu līdztiesībai KDAP misijās; aicina KDAP misiju kandidātu atlasē ieviest pārredzamas un taisnīgas procedūras, lai gadījumā, ja vienā un tajā pašā amatā būtu vienlīdz kvalificēti kandidāti, tiktu izraudzīts nepietiekami pārstāvētā dzimuma kandidāts; atzinīgi vērtē darbu, ko veic kopa par labu praksi dalībvalstīm, izvirzot kandidātus KDAP misijām, un sagaida, ka tās konstatējumi tiks izplatīti visās dalībvalstīs; atgādina, ka sieviešu līdzdalība KDAP misijās veicina šo misiju darbības efektivitāti un palielina ES kā vienlīdzīgu tiesību popularizētājas uzticamību pasaulē;
7. aicina Komisiju un dalībvalstis atbalstīt dzimumu stereotipu izskaušanu, kas veicina sieviešu nevienlīdzīgu pārstāvību drošības un aizsardzības nozarē; uzsver, ka ir jāmudina jaunietales apgūt šos priekšmetus, lai veidotu karjeru šajā jomā; mudina dalībvalstis samazināt šķēršļus sieviešu karjerai aizsardzības spēkos un stiprināt sieviešu palikšanu militārajās misijās miera veidošanai un miera uzturēšanai;
8. atzinīgi vērtē EĀDD padomnieces dzimumu un dažādības jautājumos darbu un viņas ieguldījumu kohēzijas un ES ārējās darbības pamanāmības uzlabošanā attiecībā uz dzimumu līdztiesību, pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm un WPS; prasa palielināt padomnieces budžetu un viņas komandas darbinieku skaitu; pauž nožēlu par to, ka, lai gan civilo misiju operatīvo štābu līmenī kopš 2018. gada ir strādājis pilna laika eksperts dzimumu līdztiesības jautājumos, militārās misijās šādas amata vietas nav; tādēļ aicina prioritārā kārtā izveidot šādu amatu; uzsver svarīgo darbu, ko KDAP misijās veic padomdevēji dzimumu līdztiesības jautājumos; pauž nožēlu par to, ka vairākās militārās misijās joprojām ir vakanta padomdevēja dzimumu līdztiesības jautājumos amata vieta, un prasa aizpildīt šīs amata vietas; atzīst dzimumu jautājumu kontaktpunktu tīkla būtisko nozīmi misijās un cer, ka tiks turpināta tā attīstība un apmācība; mudina jo strukturēti apmainīties ar labas prakses piemēriem starp civilajām un militārajām misijām, lai militārās misijās varētu piemērot dzimumu līdztiesības iniciatīvas, kas pašlaik tiek īstenotas civilajās misijās; aicina stiprināt padomdevēja dzimumu jautājumos amatu, lai integrētu dzimumu līdztiesības pieeju visās programmās un politikas virzienos;
9. pauž nožēlu par jebkādu seksuālo vardarbību, ko paveikuši KDAP misiju locekļi un vietējo darbinieki, kuri apmācīti KDAP misiju ietvaros; aicina pilnībā ieviest uzlabotos vispārējos uzvedības standartus KDAP misijām un operācijām un pārveidot tos par

4

<https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/documents/Strategy%20and%20Action%20Plan%20to%20Enhance%20Women%20Participation%20in%20Civ-CSDP%20missions.pdf>

visaptverošu absolūtas neiecietības pieeju pret seksuālu un ar dzimumu saistītu uzmākšanos un pret seksuālu izmantošanu visās KDAP misijās; uzstāj, ka ir jāizmanto neatkarīga uzraudzība, lai nodrošinātu, ka vainīgie tiek saukti pie atbildības, ka cietušie var ziņot, pilnībā uzticoties anonimitātei un aizsardzībai, un ka tiek garantēta tiesu iestāžu pieejamība; mudina EĀDD un dalībvalstis garantēt aizsardzību pret dzimumbalstītu vardarbību, seksuālu izmantošanu un cilvēku tirdzniecību, paredzot obligātu apmācību visiem misiju locekļiem un iesaistītajiem darbuņēmējiem; prasa, lai visiem cietušajiem būtu pieejams specializēts atbalsts, tostarp konsultācijas un psiholoģiskie pakalpojumi;

10. aicina KDAP un Eiropas Miera mehānisma ietvaros nodalīt finansējumu ar dzimumu saistītām darbībām, kā arī izveidot jaunu ES budžeta pozīciju, kas finansētu dzimumu līdztiesības jautājumu padomdevējus visās KDAP misijās un atbalstītu dzimumu līdztiesības jautājumu kontaktpunktu tīkla izvērsšanu; aicina EĀDD īstenot strukturētu pieeju dzimumu līdztiesības principa ievērošanai budžeta plānošanā, lai precīzi izsekotu visiem ar dzimumu saistītos izdevumiem, tostarp visā KDAP, organizēt *ex ante* un *ex post* ietekmes uz dzimumu līdztiesību novērtējumus dažādajām ES finansētajām programmām un ziņot par rezultātiem Parlamentam;
11. pieaugot hibrīddraudiem un uzsvaram uz KDAP kiberspējām, uzsver kib drošības pasākumu nozīmi konfliktu skarto sieviešu tirdzniecības uzraudzībā un novēršanā, ņemot vērā tehnoloģiju ietekmi uz cilvēku tirdzniecību seksuālas izmantošanas nolūkos; atgādina, ka Eiropā kib drošības lomās sievietes ir nepietiekami pārstāvētas, un aicina izstrādāt īpašu iniciatīvu, lai risinātu dzimumu līdzsvara jautājumu saistībā ar kiberspējām un KDAP specializētajām nozarēm;
12. prasa KDAP misijām un Eiropas Dzimumu līdztiesības institūtam sadarboties, jo īpaši izstrādājot integrētu pieeju dzimumu līdztiesībai, un piešķirt šim darbam pienācīgus resursus; aicina atbalstīt zinātnieču un pētnieču pētījumus par dzimumu līdztiesības aspektiem drošības un aizsardzības politikā.

**INFORMĀCIJA PAR PIENEMŠANU
ATZINUMU SNIEDZOŠAJĀ KOMITEJĀ**

Pieņemšanas datums	25.10.2022
Galīgais balsojums	+: 27 -: 3 0: 1
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Isabella Adinolfi, Christine Anderson, Simona Baldassarre, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Annika Bruna, Maria da Graça Carvalho, Margarita de la Pisa Carrión, Jakop G. Dalunde, Frances Fitzgerald, Heléne Fritzon, Martin Hojsík, Lina Gálvez Muñoz, Radka Maxová, Karen Melchior, Andželika Anna Możdżanowska, Johan Nissinen, Maria Noichl, Pina Picierno, Samira Rafaela, Evelyn Regner, Eugenia Rodríguez Palop, María Soraya Rodríguez Ramos, Sylwia Spurek, Elissavet Vozemberg-Vrionidi
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Lena Düpont, Pierrette Herzberger-Fofana, Aušra Maldeikienė, Kira Marie Peter-Hansen, Susana Solís Pérez, Irène Tolleret

**ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA**

27	+
ECR	Andželika Anna Mozdżanowska
ID	Annika Bruna
PPE	Isabella Adinolfi, Maria da Graça Carvalho, Lena Düpont, Frances Fitzgerald, Aušra Maldeikienė, Elissavet Vozemberg-Vrionidi
RENEW	Martin Hojsík, Karen Melchior, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos, Susana Solís Pérez, Irène Tolleret
S&D	Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Heléne Fritzon, Lina Gálvez Muñoz, Radka Maxová, Maria Noichl, Pina Picierno, Evelyn Regner
THE LEFT	Eugenia Rodríguez Palop
VERTS/ALE	Jakop G. Dalunde, Pierrette Herzberger-Fofana, Kira Marie Peter-Hansen, Sylwia Spurek

3	-
ECR	Johan Nissinen, Margarita de la Pisa Carrión
ID	Christine Anderson

1	0
ID	Simona Baldassarre

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas